EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 31.3.2021
COM(2021) 151 final

2021/0076 (BUD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU OTSUS

Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi vahendite kasutuselevõtmise kohta (Eesti taotlus – EGF/2020/002 EE/Estonia Tourism)

SELETUSKIRI

ETTEPANEKU TAUST

1. Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondist (edaspidi „EGF“) rahalise toetuse saamise eeskirjad on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määruses (EL) nr 1309/2013,[1] mis käsitleb Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi (2014–2020) ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1927/2006 (edaspidi „EGFi määrus“)[2].

2. Eesti esitas 12. novembril 2020 taotluse EGF/2020/002 EE/Estonia Tourism, et saada EGFist rahalist toetust turismi majandusharudes toimunud koondamiste[3] tõttu. Taotluses on võetud aluseks Eesti statistikaameti turismi satelliitkonto koostamisel kasutatud statistiliste majanduse tegevusalade klassifikaator,[4] millesse kuuluvad punkti 3 tabeli kohastesse NACE Revision 2 jagudesse klassifitseeritud majandussektorid, mida dokumendis nimetatakse edaspidi turismi majandusharudeks.

3. Pärast taotluse hindamist otsustas komisjon kooskõlas kõigi EGFi määruse kohaldatavate sätetega, et EGFist rahalise toetuse andmise tingimused on täidetud.

TAOTLUSE KOKKUVÕTE

EGFi taotlus	EGF/2020/002 EE/Estonia Tourism
Liikmesriik	Eesti
Asjaomane piirkond (NUTSi[5] 2. tasand)	EE00-Eesti[6]
Taotluse esitamise kuupäev	12. november 2020
Taotluse kättesaamise kinnitamise kuupäev	12. november 2020
Lisateabe nõudmise kuupäev	25. november 2020
Lisateabe esitamise tähtaeg	6. jaanuar 2021
Hindamise lõpuleviimise tähtaeg	31. märts 2021
Sekkumiskriteerium	EGFi määruse artikli 4 lõige 2
Asjaomaste ettevõtete arv	68 (ettevõtted, kus on välja kuulutatud kollektiivkoondamine)
Majandussektorid (NACE Revision 2 jagude[7] järgi)	Jagu 45 (mootorsõidukite ja mootorrataste hulgi- ja jaemüük ning remont) Jagu 49 (maismaaveondus ja

[1] ELT L 347, 20.12.2013, lk 855.
[2] Määrust (EL) nr 1309/2013 kohaldatakse kõigi 31. detsembriks 2020 laekunud taotluste suhtes.
[3] EGFi määruse artikli 3 tähenduses.
[4] https://www.stat.ee/et/avasta-statistikat/metoodika-ja-kvaliteet/esms-metaandmed/21403
[5] Komisjoni 8. novembri 2012. aasta määrus (EL) nr 1046/2012, millega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 1059/2003, millega kehtestatakse ühine statistiliste territoriaalüksuste liigitus (NUTS), seoses uueks piirkondlikuks jaotuseks vajalike aegridade edastamisega (ELT L 310, 9.11.2012, lk 34).
[6] Eesti Vabariik ei ole jagatud NUTSi 2. tasandi piirkondadeks.
[7] ELT L 393, 30.12.2006, lk 1.

	torutransport) Jagu 50 (veetransport) Jagu 51 (õhutransport) Jagu 52 (laondus ja veondust abistavad tegevusalad) Jagu 55 (majutus) Jagu 56 (toidu ja joogi serveerimine) Jagu 74 (muu kutse-, teadus- ja tehnikaalane tegevus) Jagu 77 (rentimine ja kasutusrent) Jagu 79 (reisibüroode ja reisikorraldajate tegevus, reserveerimine ning sellega seotud tegevus) Jagu 90 (loome-, kunsti- ja meelelahutustegevus) Jagu 91 (raamatukogude, arhiivide, muuseumide ja muude kultuuriasutuste tegevus) Jagu 92 (hasartmängude ja kihlvedude korraldamine) Jagu 93 (sporditegevus ning lõbustus- ja vaba aja tegevused)
Vaatlusperiood (kuni üheksa kuud)	13. märts 2020 – 11. november 2020[8]
Koondamisi kokku	10 080
Rahastamisnõuetele vastavaid toetusesaajaid kokku	10 080
Sihtrühma kuuluvaid toetusesaajaid kokku	5 060
Individuaalsete teenuste eelarve (eurodes)	7 452 468
EGFi rakendamise eelarve[9] (eurodes)	5 000
Kogueelarve (eurodes)	7 457 468
EGFi toetus (60 %) (eurodes)	4 474 480

TAOTLUSE HINDAMINE

Menetlus

4. Eesti esitas taotluse EGF/2020/002 EE/Estonia Tourism 12. novembril 2020, s.t 12 nädala jooksul alates EGFi määruse artiklis 4 sätestatud sekkumiskriteeriumide täitmise kuupäevast. Komisjon kinnitas taotluse kättesaamist samal kuupäeval ja palus Eestilt 25. novembril 2020 lisateavet. Eesti esitas lisateabe kuue nädala jooksul

[8] Eesti ametiasutused otsustasid esitada taotluse varakult ning lühendasid seega vaatlusperioodi ühe kuu ja kahe päeva võrra.

[9] Kooskõlas määruse (EL) nr 1309/2013 artikli 7 lõikega 4.

alates lisateabenõude kuupäevast. Määruse kohaselt peaks komisjon viima 31. märtsiks 2021 lõpule hindamise selle kohta, kas taotlus vastab rahalise toetuse andmise tingimustele.

Taotluse rahastamiskõlblikkus

Asjaomased ettevõtted ja toetusesaajad

5. Taotlus on seotud Eestis turismi majandusharudes tegutsenud 1 715 füüsilisest isikust ettevõtjaga (FIEd), kelle tegevus on lõppenud, ja 8 365 koondatud töötajaga, kellest 3 873 on koondatud ametiasutustele teatatud kollektiivkoondamiste käigus. Kollektiivkoondamised on tehtud 68 ettevõttes, millest igas on koondatud 5–1440 töötajat. Need ettevõtted on loetletud lisas[10].

Sekkumiskriteeriumid

6. Eesti esitas taotluse vastavalt EGFi määruse artikli 4 lõike 2 kohasele sekkumiskriteeriumile, millega tehakse erand artikli 4 lõike 1 punktist b, mille kohaselt peab toetuse saamiseks olema koondatud vähemalt 500 töötajat üheksakuulise vaatlusperioodi jooksul ettevõtetes, mis tegutsevad samas NACE Revision 2 jao majandussektoris ja asuvad liikmesriigi NUTSi 2. tasandi ühes piirkonnas või kahes külgnevas piirkonnas. Kuna kõik koondamised ei toimunud samas majandussektoris (vt punkt 2), kehtib erand, mis on tehtud artikli 4 lõikega 2 artikli 4 lõike 1 punktist b (üksikasjalikum teave taotluse rahastamiskõlblikkuse põhjenduseks toodud eriolukorra kohta on punktides 26–29).

7. Taotluse aluseks olev vaatlusperiood kestis 13. märtsist 2020 kuni 11. novembrini 2020.

Koondamiste ja tegevuse lõpetamise juhtude arvutamine

8. Vaatlusperioodil toimunud koondamisi arvutati järgmiselt:

   – 3 873 töötajat alates kuupäevast, mil tööandja teavitas nõukogu direktiivi 98/59/EÜ[11] artikli 3 lõike 1 kohaselt pädevat asutust kirjalikult kavandatavast kollektiivkoondamisest. Eesti on enne komisjoni hindamise lõpetamise kuupäeva kinnitanud, et need 3 873 töötajat on koondatud;

   – 4 492 töötajat alates töölepingu tegeliku lõpetamise või lõppemise kuupäevast;

   – 1 715 FIEt alates nende tegevuse lõppemise kuupäevast, mis on kindlaks määratud kooskõlas riigisiseste õigusaktide või haldusnormidega.

Rahastamisnõuetele vastavad toetusesaajad

9. Rahastamisnõuetele vastavaid toetusesaajaid on kokku 10 080.

Koondamiste ning üleilmse finants- ja majanduskriisi vaheline seos

10. Maailma Terviseorganisatsioon kuulutas 11. märtsil 2020 COVID-19 puhangu pandeemiaks. Euroopa Komisjon tõdes 27. mai 2020. aasta teatises „ELi eelarve, mis

[10] Kõik koondamised ei kuulu siiski registreeritud kollektiivkoondamiste alla, millest tuleb teatada Eesti Töötukassale. Paljud töötajad on kaotanud töö ka üksikkoondamiste tõttu. Siia kuuluvad tähtajalise töölepinguga töötajate ja muud koondamised, mis ei ole töölepingute kollektiivne ülesütlemine Eesti töölepingu seaduse tähenduses ning mis on enamasti tehtud mikro- ja väikeettevõtetes. Samamoodi ei ole andmebaasis veel registreeritud FIEd, kelle tegevus on lõppenud. Seetõttu ei ole võimalik kõiki ettevõtteid eelnevalt nimetada. Töötukassasüsteemis saab isikud, kellel on õigus toetust saada, kindlaks teha töötamise registri andmete abil.

[11] Nõukogu 20. juuli 1998. aasta direktiiv 98/59/EÜ kollektiivseid koondamisi käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta (EÜT L 225, 12.8.1998, lk 16).

toetab Euroopa majanduse taastekava“,[12] et tervisekriis toob kaasa majanduskriisi, ja esitas selles majanduse taastekava. Komisjoni sõnul on selles kavas olulisel kohal EGF kui erakorraline vahend, millest toetatakse üleilmse majanduskriisi tõttu töö kaotanud isikuid.

11. COVID-19 pandeemia ja sellele järgnenud üleilmne majanduskriis põhjustasid Eestis suure majandusšoki, mille tagajärjel vähenes 2020. aastal SKP eeldatavasti 4,6 %[13]. Kriis tabas eriti rängalt turismi majandusharusid, arvestades rahvusvahelisi järske liikumispiiranguid. Nende tagajärjel vähenes riikidevaheline reisimine ja turism järsult ja ettenägematus ulatuses.

12. Enne kriisi oli 90 % turismikuludest Eestis seotud rahvusvahelise turismiga, OECD riikide keskmine oli umbes 25 %[14]. Eesti turismi majandusharudes lõppes tegevus 2020. aastal peaaegu täielikult, mis tõi neis majandusharudes kaasa koondamislaine[15].

13. Turismi majandusharude kohta laiemalt, nagu need on määratletud punktis 2, on alates EGFi loomisest esitatud seitse toetusetaotlust[16].

Koondamisi ja tegevuse lõpetamist põhjustanud asjaolud

14. Koondamisi ja tegevuse lõpetamist põhjustanud asjaolud ilmnesid ootamatult 2020. aasta algul, kui sai alguse COVID-19 üleilmne pandeemia.

15. Enne pandeemiat kasutas Eestis turismi majandusharude teenuseid rekordiliselt palju külastajaid. 2019. aastal kasutas majutusteenuseid 5,3 % rohkem välisturiste ja 5,9 % rohkem kohalikke turiste kui sellele eelnenud aastal. Välisturistide osakaal oli valdav, nende arvele langes peaaegu 60 % kõigist külastustest. Peale selle toimus merel ja õhus tihe reisiliiklus. 2019. aastal liikus Tallinna Sadama kaudu 10,64 miljonit ja Tallinna Lennujaama kaudu 3,27 miljonit reisijat[17].

16. Eesti andmete järgi suurenes turismi majandusharude lisandväärtus 6,6 % ja need andsid 25 % kogumajanduse lisandväärtusest. Eesti turismitulu olid 2019. aastal rekordiline 2,1 miljardit eurot, millest 1,6 miljardit tõid välisturistid. Turismi loeti Eesti konkurentsivõime jaoks oluliseks sektoriks ja selle arendamiseks oli tehtud märkimisväärseid investeeringuid[18].

17. 2020. aasta märtsis võtsid sündmused COVID-19 üleilmse pandeemia tõttu ootamatu pöörde. 13. märtsil 2020 kuulutas Eesti viiruse leviku tõttu välja eriolukorra.

---

12 COM(2020) 442 final.

13 https://ec.europa.eu/economy_finance/forecasts/2020/autumn/ecfin_forecast_autumn_2020_ee_en.pdf

14 OECD Tourism Trends and Policies 2020 (OECD: suundumused ja poliitika turismivaldkonnas 2020. aastal): https://www.oecd-ilibrary.org/sites/ee702954-en/index.html?itemId=/content/component/ee702954-en.

15 OECD Policy Responses to Coronavirus (Covid-19). Tourism Responses to the coronavirus (Covid-19) (OECD: poliitikameetmed koroonaviirusele reageerimiseks. Turismivaldkonna meetmed koroonaviirusega toimetulekuks), 2020: https://www.oecd.org/coronavirus/policy-responses/tourism-policy-responses-to-the-coronavirus-covid-19-6466aa20/.

16 Taotlused on seotud koondamistega maanteetranspordisektoris, kolm taotlust õhutranspordisektoris ning üks toidu- ja joogisektoris. Kolm taotlust põhines kaubandusega seotud üleilmastumise mõjul ning neli üleilmsel finants- ja majanduskriisil, millele on osutatud määruses (EÜ) nr 546/2009. Need taotlused on EGF/2011/001 AT/Nieder- and Oberösterreich, EGF/2013/014 FR/Air France, EGF/2014/003 ES/Aragon food and beverage, EGF/2014/017 FR/Mory Ducros, EGF/2015/004 IT/Alitalia, EGF/2015/010 FR/MoryGlobal ning EGF/2017/009 FR/Air France.

17 Majandus- ja kommunikatsiooniministeerium ning rahandusministeerium. 2019. aasta majandusülevaade: https://www.mkm.ee/sites/default/files/majandusulevaade_2019_0.pdf.

18 Rahandusministeeriumi kogutud avaldamata andmed.

Kehtestati reisipiirangud ja suleti rahvusvahelised piirid, mis tõi kaasa turismi majandusharude järsu seisaku. Märtsis 2020 oli majutusasutustes peatunud välisturistide arv 64 % väiksem kui eelmisel aastal samal ajal. Aprillis-mais oli see arv eelnenud aasta omast 97–99 % väiksem. Olukord ei paranenud eriti ka juunis-juulis, kuigi piiranguid suvel ajutiselt leevendati[19]. 2020. aasta teises kvartalis külastas Eestit vaid 120 000 välisreisijat, mida oli 94 % vähem kui aasta varem[20]. 2020. aasta kolmandas kvartalis oli see arv 67 % ja neljandas 89 % 2019. aasta omast väiksem.

18. Liikumispiirangud mõjutasid transpordisektorit, kus reisijateveo liinid kas pandi kinni või neil toimus vedu piiratud mahus. Meretranspordisektoris vähenes Tallinna Sadama kaudu liikunud reisijate arv 2020. aasta esimesel üheksal kuul võrreldes varasema aastaga 55 %[21]. Ristlused peatati täielikult. 2020. aasta esimesel üheteistkümnel kuul vähenes õhureisijate arv varasema aastaga võrreldes 73 %[22].

19. Selle tagajärjel vähendati kiiresti töökohti, eriti reisifirmades ning ettevõtetes, mis pakuvad majutus-, toitlustus- ja konverentsiteenuseid, korraldavad üritusi ning osutavad transporditeenuseid[23].

Koondamiste eeldatav mõju kohalikule, piirkondlikule või riigi majandusele ja tööhõivele

20. Eestis turismi majandusharudes toimunud massikoondamised ei mõjuta eeldatavasti mitte ainult neid majandusharusid, vaid ka kogu riigi majandust. Eesti hinnangul on turismil väga suur mõju riigi majanduskasvule ja konkurentsivõimele ning sektori ettevõtted on olulised tööandjad. Eesti rahandusministeeriumi kogutud andmetel oli Eestis 2019. aastal turismi majandusharudes 13,5 % kõigist töökohtadest. Turismi majandusharudes tekkinud raskused kanduvad otse üle nendega seotud sektoritesse[24].

21. Eesti hinnangul kahanes riigi majanduse kogukäive 2020. aastal oluliselt (9,5 %). Turismi majandusharud kannatasid suurimat kahju. Nende käive kahanes ainüüksi 2020. aasta esimesel poolel 19 % (943 miljonit eurot). Käibe langus oli 2020. aasta esimesel poolel turismi majandusharudes suurim reisibüroodes ja reisikorraldusettevõtetes (57,9 %) ning majutusteenuste pakkujate hulgas (50,9 %)[25].

22. Üldine tööhõivemäär langes Eestis 68,4 %-lt 2019. aastal 66,7 %ni 2020. aastal. Töötuse määr tõusis 4,4 %-lt 6,8 %-le[26]. Absoluutarvudes suurenes töötute arv võrreldes 2019. aasta neljanda kvartaliga 2020. aasta neljandas kvartalis 21 800 võrra

---

19 Septembris kehtestati uuesti ranged reisipiirangud.

20 Eesti statistikaamet: https://andmed.stat.ee/et/stat; otsing: TU121 – majutatud (kuud). Otsingu kuupäev 12.11.2020.

21 Tallinna Sadam. Reisijate statistika: https://www.ts.ee/statistika/.

22 Tallinna Lennujaam. Statistika: https://www.tallinn-airport.ee/ettevottest/statistika/.

23 Eesti Pank. Tööturu Ülevaade 1/2020 (2020): https://www.eestipank.ee/publikatsioon/tooturu-ulevaade/2020/tooturu-ulevaade-12020.

24 OECD: poliitikameetmed koroonaviirusele reageerimiseks. Turismivaldkonna meetmed koroonaviirusega toimetulekuks, 2020: https://www.oecd.org/coronavirus/policy-responses/tourism-policy-responses-to-the-coronavirus-covid-19-6466aa20/.

25 Rahandusministeeriumi kogutud avaldamata andmed. Kõigi asjaomaste turismiga seotud sektorite koondandmed ei olnud veel 2020. aasta teise poole kohta teada. Kogu aasta jooksul vähenes majutusteenuste, toidu ja joogi serveerimise ning reisibüroodega seotud käive 43 % (584,6 miljonit eurot).

26 Arvud on aasta keskmised. 2020. aasta neljandas kvartalis oli töötuse määr 7,4 %.

53 100ni ja töötavate inimeste arv vähenes 11 800 võrra 659 500ni. Peale selle vähenes oluliselt ka täistööajaga töötajate arv, st 19 200 võrra 567 000ni[27].

23. Kuigi kriis tabas kogu riiki, on mõni Eesti piirkond saanud rohkem kannatada kui teised. Kõige enam on saanud kannatada Harju maakond ja Tallinn[28]. Tallinnas on olulisel kohal hotellid ja konverentsisaalid ning peamiselt tuginetakse välisriikidest pärit külastajatele. 2020. aasta teises kvartalis suurenes Tallinnas töötuse määr eelmise aastaga võrreldes 62 % (8 500 töötu võrra; mujal Eestis suurenes töötuse määr samal ajal 40 %)[29].

24. Ei ole tõenäoline, et turismi majandusharud kriisist kiiresti taastuvad. Pandeemia arenedes on liiga vara prognoosida üldist mõju neile majandusharudele ja tööhõivele. Majandusprognooside järgi kulub turismi majandusharudel kriisieelsele tasemele taastumiseks kaks kuni neli aastat[30].

25. Koondamistel on eeldatavasti märkimisväärne sotsiaalne mõju. Töötud turismitöötajad on oma profiili tõttu Eesti tööturul tõenäoliselt ebasoodsas olukorras. Sektori töötajate hulgas on suur osa madala kvalifikatsiooniga või kutsekvalifikatsioonita töötajaid, noori ning hooajalisi ja osalise tööajaga töötajaid. Turismi majandusharudes tegutseb palju FIEsid. Sektoris on valdavad VKEd, kes suudavad suuremate ettevõtetega võrreldes halvemini kriisidele vastu panna[31].

Taotluse rahastamiskõlblikkuse põhjenduseks toodud eriolukorra kirjeldus

26. Eesti on selgitanud, et kuigi taotlus on seotud NACE Revision 2 14 eri jakku klassifitseeritud majandussektoritega, tuleks seda seostada EGFi määruse artikli 4 lõike 1 punkti b kohase taotlusega, mille põhjus on eriolukorra ulatuslik negatiivne mõju tööhõivele ja kohalikule, piirkondlikule või riiklikule majandusele, arvestades et VKEd on Eestis peamine ettevõtteliik.

27. VKEd on Eestis olulised tööandjad – neis töötab 79,2 % kogu tööjõust. Kõigist ettevõtetest 91 % on mikroettevõtted, kus on vähem kui kümme töötajat. 2017. aastal oli vaid 0,2 % Eesti ettevõtetest rohkem kui 250 töötajaga suurettevõtted. Ka turismi majandusharudes on valdavad VKEd[32]. 80 %-l majutus- ja toitlustusettevõtetest, reisibüroodest ja reisikorraldajatest on vaid 1–9 töötajat. Turismi majandusharudes

---

27 Eesti statistikaamet: https://andmed.stat.ee/et/stat; otsing: TT461 – 15–74-aastaste hõiveseisund. Majanduslikult mitteaktiivsete isikute arv vähenes 273 400-lt 271 700ni.

28 OECD: poliitikameetmed koroonaviirusele reageerimiseks. Turismivaldkonna meetmed koroonaviirusega toimetulekuks, 2020: https://www.oecd.org/coronavirus/policy-responses/tourism-policy-responses-to-the-coronavirus-covid-19-6466aa20/.

29 Avalikke tööturuasutusi käsitlevate andmete avaldamata analüüs (Eesti Töötukassa andmebaas). Ka populaarne rannalinn Pärnu sõltub tugevasti välisturismist ning on välisturistide vähesuse tõttu suurt kahju kannatanud. Kriis tabas rängasti ka Saaremaad, mis tõmbab ligi kodumaiseid turiste ja naaberriikidest pärit külastajaid. Saaremaal kehtestati pärast viiruse puhangut eripiirangud ja töötuse määr tõusis võrreldes eelnenud aastaga 55 %.

30 UNWTO World Tourism Barometer, May 2020. Special focus on the Impact of COVID-19 (Summary) (Maailma Turismiorganisatsiooni baromeeter, mai 2020. Eritähelepanu all COVID-19 mõju (kokkuvõte)): https://webunwto.s3.eu-west-1.amazonaws.com/s3fs-public/2020-05/Barometer%20-%20May%202020%20-%20Short.pdf;
OECD: poliitikameetmed koroonaviirusele reageerimiseks: https://www.oecd.org/coronavirus/policy-responses/tourism-policy-responses-to-the-coronavirus-covid-19-6466aa20/#endnotea0z15.

31 Avalikke tööturuasutusi käsitlevate andmete avaldamata analüüs (Eesti Töötukassa andmebaas).

32 Euroopa Komisjon. SBA teabeleht – ESTONIA, 2019: https://ec.europa.eu/docsroom/documents/38662/attachments/9/translations/en/renditions/native;
OECD. Financing SMEs and Entrepreneurs: An OECD Scoreboard (VKEde ja ettevõtjate rahastamine: OECD tulemustabel), 2020: https://www.oecd-ilibrary.org/sites/f420f997-en/index.html?itemId=/content/component/f420f997-en.

tegutseb ka palju FIEsid. Majutus- ja toitlustusteenuste valdkonnas tegutseb ligikaudu 436, laonduses ja veondust abistavatel tegevusaladel 3 122 ning kunsti- ja meelelahutusvaldkonnas 1 901 FIEt[33].

28. Turismi majandusharud on väga killustunud, hõlmates mitmesuguseid NACE Revision 2 tasandil klassifitseeritud omavahel sõltuvaid sektoreid, nagu majutus, toidu ja joogi serveerimine, maantee-, õhu- ja veetransport, reisikorraldajad jne. Eesti kasutab turismi satelliitkontot, milles Eesti statistikaamet klassifitseerib vastavalt Eurostati turismi satelliitkontode Euroopa käsiraamatule (European Implementation Manual on Tourism Satellite Accounts) kaubad ja teenused konkreetselt turismiga seotud ja mitteseotud toodeteks, et mõõta turismi panust SKPsse. Selle metoodika järgi loetakse taotlusega hõlmatud 14 sektorit Eestis turismi majandusharudeks.

29. Kuna koondamised tehti samal ajavahemikul ning koondatud töötajad on sarnase taustaga ja töötanud omavahel tihedalt seotud sektorites – kokkuvõetult turismi majandusharudes – saab neid koondamisi ühesainsas EGFi taotluses käsitledes mitte üksi vähendada halduskoormust, vaid ka suurendada sünergiat.

Sihtrühma kuuluvad toetusesaajad ja kavandatud meetmed

Sihtrühma kuuluvad toetusesaajad

30. Hinnanguliselt osaleb 10 080st rahastamisnõuetele vastavast isikust EGFi meetmetes 5 060 koondatud töötajat ja FIEt. Need töötajad ja FIEd jagunevad soo, kodakondsuse ja vanuse alusel järgmiselt.

Kategooria		Sihtrühma kuuluvate toetusesaajate arv	
Sugu	Mehed:	1 970	(38,93 %)
	Naised:	3 090	(61,07 %)
Kodakondsus	ELi kodanikud:	4 288	(84,74 %)
	Kolmandate riikide kodanikud:	772	(15,26 %)
Vanuserühm	15–24aastased:	700	(13,83 %)
	25–29aastased:	576	(11,38 %)
	30–54aastased:	2 754	(54,43 %)
	55–64aastased:	1 030	(20,36 %)
	Üle 64aastased:	0	(0,0 %)

Kavandatud meetmete rahastamiskõlblikkus

31. Koondatud töötajatele ja FIEdele osutatavad individuaalsed teenused koosnevad järgmistest meetmetest:

– tööturukoolitus toetusesaajatele, et nad omandaksid uusi oskusi ja kvalifikatsioone ning parandaksid seega oma tööhõivevõimalusi. Koolitus võib

[33] Eesti statistikaamet: https://andmed.stat.ee/et/stat; otsing: ER003 – ettevõtted äriregistris, mittetulundusühingud ja sihtasutused mittetulundusühingute ja sihtasutuste registris õigusliku vormi ja tegevusala (EMTAK 2008) järgi, 31. detsember.

hõlmata keelekursusi, kutsekvalifikatsioone, ettevõtlusoskusi ja liikuvust soodustavaid oskusi, nt sõiduõpe. Koolitus kavandatakse toetusesaaja personaalse kava alusel ning tööturu praegusi ja tulevasi suundumusi arvesse võttes[34];

– ettevõtluse alustamise toetus ja ettevõtluse toetamine: uue ettevõtte alustamiseks võib toetusesaaja esitatud üksikasjalikus äriplaanis sisalduva eelarve põhjal anda kuni 6 000 eurot inimese kohta starditoetust ja pärast veel kuni 2 500 eurot toetust[35];

– tööpraktika uute ametioskuste ja praktiliste teadmiste omandamiseks otse töökohal;

– tasemeõppe toetamine – tasemeõppekulude katmine, et aidata toetusesaajatel alustada õpinguid kutse- või kõrgharidusasutuses. Toetus katab osalemiskulud ja õppemaksu akrediteeritud asutuses kutse- või bakalaureuseõppes osalemiseks või rakenduskõrghariduse omandamiseks[36];

– koolitus- ja muud toetused toetusesaajatele aktiivsetes meetmetes osalemiseks[37].

32. Kirjeldatud kavandatud meetmed on aktiivsed tööturumeetmed, mis on EGFi määruse artikli 7 kohaselt rahastamiskõlblikud. Need ei asenda passiivseid sotsiaalse kaitse meetmeid.

33. Eesti ametiasutused on esitanud nõutud teabe meetmete kohta, mida asjaomased ettevõtted peavad võtma riigi õiguse või kollektiivlepingute kohaselt. Nad on kinnitanud, et EGFi rahaline toetus ei asenda ühtegi niisugust meedet.

Hinnanguline eelarve

34. Hinnanguline kogukulu on 7 457 468 eurot, mis sisaldab individuaalsete teenuste kulusid summas 7 452 468 eurot ning ettevalmistuste, haldamise, teavitamise ja reklaami, kontrolli ja aruandlusega seotud kulusid summas 5 000 eurot.

35. EGFist taotletud rahalise toetuse kogusumma on 4 474 480 eurot (60 % kogukuludest).

Meetmed	Hinnanguline osalejate arv	Hinnanguline kulu osaleja	Hinnanguline kogukulu

[34] Turismivaldkonnas vajalike oskuste täiendamisel võetakse arvesse kestliku turismi ja digitaliseerimisega seotud vajadusi. Läbivalt edendatakse töötervishoidu ja -ohutust eritähelepanuga COVID-19ga seotud ohutusel. Meetmed kajastavad kooskõlas ELi poolt Eestile 2020. aastal esitatud riigipõhiste soovitustega üldist vajadust investeerida rohe- ja digioskustesse.

[35] Et seda toetust saada, peab isikul olema mingi eelnev ettevõtlus- või majandusalane koolitus või kogemus ning üldiselt head eeldused väikeettevõtte juhtimiseks. Toetust ei saa isikud, kes on viimase kuue kuu jooksul olnud ettevõtte omanikud.

[36] Arvestades et suur osa toetusesaajatest on kutsekvalifikatsioonita või madala haridustasemega, peetakse tasemeõppe toetamist nende edasise töölesaamise seisukohast oluliseks. Selle toetuse saajate väljavalimisel eelistatakse neid, kel puudub eelnev haridus või kelle haridus on aegunud, nt kelle kraad on saadud rohkem kui 15 aastat tagasi. Meetmetes võetakse arvesse ka Eestis valitsevat tööturuolukorda ning tähtsustatakse õppeprogramme eelkõige erialadel, millel nõudlus tööjõu järele kasvab.

[37] Toetuste hulka kuuluvad igakuine toetus tasemeõppes osalemiseks, sõidu- ja majutustoetused ning stipendiumid tööpraktikal käimiseks ja tööturukoolituses osalemiseks ning mobiilsustoetus uuel töökohal tööle asumiseks 20 kilomeetri kaugusel või kaugemal kodust. Mobiilsustoetust antakse kuni neli kuud ja toetus sõltub vahemaast.

		kohta *(eurodes)*[38]	*(eurodes)*[39]
Individuaalsed teenused (EGFi määruse artikli 7 lõike 1 punktide a ja c kohased meetmed)			
Tasemeõppe toetamine –tasemeõppekulude katmine *(tasemeõpe)*	160	6 939	1 110 255
Tööturukoolitus *(tööturukoolitus)*	4 200	838	3 519 172
Tööpraktika *(tööpraktika)*	600	866	519 537
Ettevõtluse alustamise toetus/ettevõtluse toetamine *(ettevõtluse alustamise toetus / ettevõtluse toetamine)*	86	6 294	541 257
Vahesumma a: osakaal individuaalsete teenuste paketis:	–		5 690 221 (76,35 %)
Toetused ja stiimulid (EGFi määruse artikli 7 lõike 1 punkti b kohased meetmed)			
Tasemeõppes osalemise toetus *(tasemeõppes osalemise toetus)*	160	5 222	835 552
Aktiivsetes meetmetes osalemise toetus (stipendium, sõidu- ja majutustoetus) *(stipendium, sõidu- ja majutustoetus)*	4 800	171	820 350
Mobiilsustoetus *(mobiilsustoetus)*	110	967	106 345
Vahesumma b: osakaal individuaalsete teenuste paketis:	–		1 762 247 (23,65 %)
EGFi määruse artikli 7 lõike 4 kohased meetmed			
1. Ettevalmistamine	–		
2. Haldamine	–		
3. Teavitamine ja reklaam	–		
4. Kontroll ja aruandlus	–		5 000
Vahesumma c: osakaal kogukuludes:	–		5 000 (0,07 %)
Kogukulu (a + b + c):	–		7 457 468

[38] Kümnendkohtade vältimiseks on hinnangulised kulud ühe töötaja kohta ümardatud. Ümardamine ei mõjuta siiski iga meetme kogumaksumust, mis jääb selliseks nagu Eesti esitatud taotluses.

[39] Ümardamise tõttu ei ole kogusumma päris täpne.

EGFi toetus (60 % kogukuludest)	–	4 474 480

36. EGFi määruse artikli 7 lõike 1 punkti b kohaste, tabelis loetletud meetmete kulud ei ületa 35 % individuaalsete teenuste kooskõlastatud paketi kogukulust. Eesti on kinnitanud, et nende meetmete puhul nõutakse sihtrühma kuuluvate toetusesaajate aktiivset osalemist tööotsingul või koolitusmeetmetes.

37. Eesti on kinnitanud, et FIEde, idufirmade ning töötajate poolt väljaostetud ettevõtete puhul ei ületa investeeringuteks ettenähtud summad 15 000 eurot toetusesaaja kohta.

Kulude rahastamiskõlblikkuse periood

38. Eesti hakkas sihtrühma kuuluvatele toetusesaajatele individuaalseid teenuseid osutama 1. jaanuaril 2021. Seega on meetmete võtmiseks vajalikud kulud EGFi toetuse saamiseks rahastamiskõlblikud alates 1. jaanuarist 2021 kuni 1. jaanuarini 2023. Erandi moodustavad vähemalt kaheaastase formaalse õpitegevuse kulud, mille katmiseks võib rahalist toetust anda kuni 1. juulini 2023.

39. Eesti hakkas EGFi rakendamisega seotud halduskulusid kandma 1. jaanuaril 2021. Järelikult on ettevalmistus-, haldus-, teavitamis- ja reklaami- ning kontrolli- ja aruandluskulud EGFi rahalise toetuse jaoks rahastamiskõlblikud alates 1. jaanuarist 2021 kuni 1. juulini 2023.

Vastastikune täiendavus liikmesriikide või liidu vahenditest rahastatavate meetmetega

40. Riiklik eel- või kaasrahastus on pärit tööturuteenuste ja -toetuste sihtkapitalist, mille abil Eesti Töötukassa, mis on riigi tööturuasutus, rakendab Eestis aktiivseid tööturumeetmeid. Sihtasutus põhineb töötuskindlustushüvitise sihtfondi (millest makstakse toetusi koondamise ja tööandja maksejõuetuse korral) vahenditel ning vahenditel, mis eraldatakse riigieelarvest sotsiaalministeeriumi kaudu.

41. Eesti on kinnitanud, et eespool kirjeldatud meetmed, mis EGFist rahalist toetust saavad, ei saa samal otstarbel toetust liidu teistest rahastamisvahenditest[40].

Sihtrühma kuuluvate toetusesaajate või nende esindajate või sotsiaalpartnerite ning kohalike ja piirkondlike asutustega konsulteerimise kord

42. Eesti on teatanud, et individuaalsete teenuste kooskõlastatud paketi koostamisel on konsulteeritud asjakohaste ametiasutustega ja ühingute esindajatega[41]. Töötukassa nõukogu arutas 7. septembril 2020 läbi ja kiitis heaks kooskõlastatud paketi üldkava ning arutab edaspidi oma koosolekutel korrapäraselt EGFi meetmete kulgu. Nõukokku kuuluvad ka sotsiaalpartnerid, nimelt kaks Tööandjate Keskliidu liiget ning üks Eesti Ametiühingute Keskliidu ja üks Teenistujate Ametiliitude Keskorganisatsiooni liige.

43. Turismi majandusharude esindajatega peetakse edasisi konsultatsioone, kui on analüüsitud koondatud töötajate profiili. Tehakse kindlaks sobivaim toetamise viis, võttes arvesse toetusesaajate vanusestruktuuri, haridustausta ja muid näitajaid.

[40] 3. veebruaril 2021 taotles Eesti eriolukorras töötuseriski leevendamiseks pakutava ajutise toetuse Euroopa rahastust (TERA) laenu 2020. aasta märtsist juunini kantud kulude katmiseks. See laen ei kattu EGFi toetusega, sest TERAst saadava rahastuse periood on EGFi omast varem ja seda vahendit kasutatakse, et rahastada lühiajalisi tööturuga seotud meetmeid töökohtade säilitamiseks (sundpuhkused).

[41] Arutelu juhtis sotsiaalministeerium ning selles osalesid majandus- ja kommunikatsiooniministeerium, Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus ning turismi majandusharusid esindavad organisatsioonid Eesti Turismifirmade Liit, Eesti Hotellide ja Restoranide Liit, Eesti Spaaliit, MTÜ Eesti Maaturism ja MTÜ Eesti Konverentsibüroo.

Mõningate majandusharuga seotud koolitusmeetmete väljatöötamisel on plaanis ka võimalik Eesti Hotellide ja Restoranide Liidu osalus.

Haldus- ja kontrollisüsteemid

44. Taotlus sisaldab haldus- ja kontrollisüsteemi kirjeldust, milles on täpsustatud asjaomaste asutuste vastutusalad. Eesti on teavitanud komisjoni, et rahalist toetust haldavad ja kontrollivad samad asutused, mis osalevad Euroopa Sotsiaalfondist rahastatavate meetmete haldamises. Haldusülesandeid täidavad sotsiaalministeeriumi nutika arengu toetamise osakond ja tööhõive osakond, mis toimivad EGFi rakendusasutusena. Rahandusministeeriumi finantskontrolli osakond toimib EGFi auditeerimisasutusena ja Riigi Tugiteenuste Keskuse[42] toetuste maksete osakond EGFi sertifitseerimisasutusena. Riigi Tugiteenuste Keskus täidab vahendusasutusena ka teatavaid rakendusasutuse ülesandeid.

Liikmesriigi võetud kohustused

45. Eesti on esitanud kõik vajalikud kinnitused järgmise kohta:

– kavandatud meetmetele juurdepääsu võimaldamisel ja nende rakendamisel järgitakse võrdse kohtlemise ja mittediskrimineerimise põhimõtteid;

– liikmesriigi ja ELi õigusaktides sätestatud nõuded kollektiivkoondamise kohta on täidetud;

– töötajaid koondanud ettevõtted, kes on pärast koondamisi tegevust jätkanud, on täitnud koondamistega seotud juriidilised kohustused ning on kooskõlas nendega oma töötajate eest hoolt kandnud;

– kavandatud meetmed ei saa toetust liidu muudest fondidest ega rahastamisvahenditest ning topeltrahastamine on välistatud;

– kavandatud meetmed täiendavad struktuurifondidest rahastatavaid meetmeid;

– EGFi rahaline toetus vastab liidu riigiabi menetlus- ja materiaalõiguse normidele.

MÕJU EELARVELE

Eelarveettepanek

46. EGFi toetus ei ületa iga-aastast maksimumsummat, milleks on 186 miljonit eurot (2018. aasta hindades), nagu on ette nähtud nõukogu 17. detsembri 2020. aasta määruse (EL, Euratom) 2020/2093[43] (millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2021–2027) artikli 8 lõikega 1.

47. Komisjon on hinnanud taotlust EGFi määruse artikli 13 lõikes 1 sätestatud tingimuste kohaselt ning võtnud arvesse sihtrühma kuuluvate toetusesaajate arvu, kavandatud meetmeid ja hinnangulisi kulusid ja teeb ettepaneku, et taotluse alusel rahalise toetuse andmiseks võetaks kasutusele EGFi vahendid summas 4 474 480 eurot, mis moodustab 60 % kavandatud meetmete kogukulust.

48. Kooskõlas EGFi määruse artikli 4 lõikega 2 ei ületa jooksval aastal eriolukorras antud toetuste kogusumma 15 % EGFi iga-aastasest maksimumsummast.

---

[42] Riigi Tugiteenuste Keskus on valitsusasutus, mis osutab kõigile ministeeriumidele ja valitsusasutustele haldusteenuseid.

[43] ELT L 433I, 22.12.2020, lk 15.

49. EGFi vahendite kasutuselevõtmise ettepaneku kohta teevad otsuse Euroopa Parlament ja nõukogu ühiselt, nagu on sätestatud 16. detsembri 2020. aasta institutsioonidevahelise kokkuleppe[44] (Euroopa Parlamendi, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Komisjoni vahel eelarvedistsipliini, eelarvealase koostöö ning usaldusväärse finantsjuhtimise kohta, samuti uute omavahendite, sealhulgas uute omavahendite kasutuselevõtmise suunas liikumise tegevuskava kohta) punktis 9.

Seotud õigusaktid

50. Komisjon esitab EGFi vahendite kasutuselevõtmise otsuse ettepanekuga samal ajal Euroopa Parlamendile ja nõukogule ettepaneku paigutada 4 474 480 eurot ümber asjakohasele eelarvereale.

51. Koos EGFi vahendite kasutuselevõtmise otsuse ettepanekuga võtab komisjon rakendusaktina vastu rahalise toetuse andmise otsuse, mis jõustub päeval, mil Euroopa Parlament ja nõukogu võtavad vastu kavandatud otsuse EGFi vahendite kasutuselevõtmise kohta.

[44] ELT L 433I, 22.12.2020, lk 29.

2021/0076 (BUD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU OTSUS

Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi vahendite kasutuselevõtmise kohta (Eesti taotlus – EGF/2020/002 EE/Estonia Tourism)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrust (EL) nr 1309/2013, mis käsitleb Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi (2014–2020) ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1927/2006,[45] eriti selle artikli 15 lõiget 4,

võttes arvesse 16. detsembri 2020. aasta institutsioonidevahelist kokkulepet Euroopa Parlamendi, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Komisjoni vahel, mis käsitleb eelarvedistsipliini, eelarvealast koostööd ning usaldusväärset finantsjuhtimist, samuti uusi omavahendeid, sealhulgas uute omavahendite kasutuselevõtmise suunas liikumise tegevuskava,[46] ja eriti selle punkti 9,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

(1) Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi (EGF) eesmärk on toetada maailmakaubanduses globaliseerumise tõttu toimunud suurte struktuurimuutuste, üleilmse finants- ja majanduskriisi jätkumise või uue üleilmse finants- ja majanduskriisi tõttu koondatud töötajaid ja tegevuse lõpetanud füüsilisest isikust ettevõtjaid ning aidata neil tööturule tagasi pöörduda.

(2) Nõukogu määruse (EL, Euratom) 2020/2093[47] artikli 8 lõike 1 kohaselt ei tohi EGFist antav toetus ületada iga-aastast maksimumsummat, milleks on 186 miljonit eurot (2018. aasta hindades).

(3) Eesti esitas 12. novembril 2020 taotluse võtta Eestis kasutusele EGFi vahendid seoses koondamiste ja tegevuse lõpetamisega (edaspidi „koondamised“) turismi majandusharudes, milleks on majandussektorid, mis kuuluvad Euroopa Liidu majanduse tegevusalade statistilise klassifikaatori (NACE) Revision 2 jagudesse 45 (mootorsõidukite ja mootorrataste hulgi- ja jaemüük ning remont), 49 (maismaaveondus ja torutransport), 50 (veetransport), 51 (õhutransport), 52 (laondus ja veondust abistavad tegevusalad), 55 (majutus), 56 (toidu ja joogi serveerimine), 74 (muu kutse-, teadus- ja tehnikaalane tegevus), 77 (rentimine ja kasutusrent), 79 (reisibüroode ja reisikorraldajate tegevus, reserveerimine ning sellega seotud tegevus), 90 (loome-, kunsti- ja meelelahutustegevus), 91 (raamatukogude, arhiivide, muuseumide ja muude kultuuriasutuste tegevus), 92 (hasartmängude ja kihlvedude korraldamine) ning 93 (sporditegevus ning lõbustus- ja vaba aja tegevused). Eesti

[45] ELT L 347, 20.12.2013, lk 855.

[46] ELT L 433I, 22.12.2020, lk 29.

[47] Nõukogu 17. detsembri 2020. aasta määrus (EL, Euratom) 2020/2093, millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2021–2027 (ELT L 433I, 22.12.2020, lk 15).

Vabariik on ühise statistiliste territoriaalüksuste liigituse (NUTS)[48] 2. tasandil üks piirkond. Taotluse kohta esitati määruse (EL) nr 1309/2013 artikli 8 lõike 3 kohaselt lisateavet. Taotlus vastab EGFi rahalise toetuse kindlaksmääramise nõuetele, mis on sätestatud määruse (EL) nr 1309/2013 artiklis 13.

(4) Kooskõlas määruse (EL) nr 1309/2013 artikli 4 lõikega 2 käsitatakse Eesti taotlust vastuvõetavana, sest koondamistel on tööhõivele ja riigi majandusele ulatuslik negatiivne mõju.

(5) Seepärast tuleks võtta kasutusele EGFi vahendid, et anda Eesti taotluse alusel rahalist toetust summas 4 474 480 eurot.

(6) Et EGFi vahendid saaks võimalikult kiiresti kasutusele võtta, tuleks käesolevat otsust kohaldada alates selle vastuvõtmise kuupäevast,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Liidu 2021. aasta üldeelarvest võetakse Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi raames kulukohustuste ja maksete assigneeringutena kasutusele 4 474 480 eurot.

Artikkel 2

Käesolev otsus jõustub selle *Euroopa Liidu Teatajas* avaldamise päeval. Seda kohaldatakse alates [*vastuvõtmise kuupäev*]*.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel	*Nõukogu nimel*
president	*eesistuja*

[48] Komisjoni 8. novembri 2012. aasta määrus (EL) nr 1046/2012, millega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 1059/2003, millega kehtestatakse ühine statistiliste territoriaalüksuste liigitus (NUTS), seoses uueks piirkondlikuks jaotuseks vajalike aegridade edastamisega (ELT L 310, 9.11.2012, lk 34).

* Kuupäeva sisestab Euroopa Parlament enne ELTs avaldamist.